

Bilag 2: Arbejds-, uddannelses- og sociale klausuler i kontrakter

1 Internationale konventioner

Leverandøren er forpligtet til at efterleve alle internationale konventioner, som Danmark har tiltrådt, og som Ordregiver som offentlig myndighed er forpligtet til at overholde, herunder:

- ILO-konvention nr. 29 og 105 (Tvangsarbejde).
- ILO-konvention nr. 100 og 111 (Diskrimination i ansættelsen).
- ILO-konvention nr. 138 og 182 (Børnearbejde).
- ILO-konvention nr. 87, 98 og 135 (Organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger)
- ILO-konvention 155 (Sikkert og sundt arbejdsmiljø).
- ILO-konvention nr. 94 (Arbejdsklausuler i offentlige kontrakter).

Overholdelse af konventionerne skal kunne dokumenteres ved leverandørerklæringer. Ordregiver forbeholder sig ret til at afvise produkter, som måtte være produceret under forhold, der strider imod konventionerne.

2 Arbejdsklausul

Som følge af bestemmelserne i ILO-konvention nr. 94 og cirkulære nr. 9471 af 30. juni 2014 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter, gælder for aftalen følgende:

Leverandøren skal sikre, at ansatte hos leverandøren og hos eventuelle underleverandører, som her i landet medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område. Leverandøren skal sikre, at dennes ansatte og eventuelle underleverandørers ansatte orienteres om de gældende arbejdsvilkår.

Leverandøren er endvidere til enhver tid forpligtet til at oplyse, hvilke virksomheder der udfører arbejde på byggepladsen og ansvarlig for, at der kun anvendes medarbejdere med gyldig opholds- og arbejdstilladelse.*

Ordregiver kan forlange, at leverandøren fremskaffer relevant dokumentation for overholdelse af arbejdsklausulen såsom ansættelseskontrakter, E-indkomstkвитteringer, løn- og timesedler, lønregnskab samt opholds- og arbejdstilladelser fra såvel egne som eventuelle underleverandørers ansatte.

Leverandøren skal på Ordregivers opfordring dokumentere at udenlandske underleverandører er registreret i relevante registre som fx Registeret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT) [og E-indkomstregisteret. Dokumentationen skal leveres senest 10 arbejdsdage efter skriftligt påkrav.

Ordregiver er endvidere berettiget til at forlange, at medarbejdere på byggepladsen bærer billedlegitimation med oplysning om virksomhedstilknytning.*

Ordregiver er berettiget til selv eller ved tredjepart at foretage uanmeldte kontrolbesøg på arbejdspladsen for at sikre overholdelse af Arbejdsklausulen. Leverandøren og dennes underleverandører er forpligtet til loyalt at medvirke til, at sådanne kontrolbesøg kan gennemføres.

Misligholdelse af denne bestemmelse sanktioneres efter dansk rets almindelige regler og kan i yderste konsekvens berettige Ordregiver til at hæve kontrakten og kræve erstatning. Enkeltstående overtrædelser sanktioneres med bod på 2 promille af entreprisensummen – dog minimum 20.000 kr. -** pr. dag fra overtrædelser konstateres til leverandøren har dokumenteret, at forholdet er ophørt.

Noter:

* Denne passus gælder kun for entrepriser (ikke varer og tjenesteydelser).

** Beløb vurderes konkret fra kontrakt til kontrakt.

3 Uddannelsesklausul

Leverandøren er forpligtet til at sikre, at mindst [x] årsværk*, der anvendes til at opfylde kontrakten besættes med personer under uddannelse, jf. nedenstående.

Ved personer under uddannelse forstås arbejdstagere, med hvem Leverandøren eller eventuelle underleverandører har indgået en uddannelsesaftale. Uddannelsesaftalen skal indgås som led i et uddannelsesforløb, som personen følger, og skal være rettet mod, at denne opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som understøtter som giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Uddannelsesforløb i medfør af lovbekendtgørelse nr. 738 af 20. juni 2016 om erhvervsgrunduddannelser m.v. og andre tilsvarende uddannelsesordninger i Danmark og EU, herunder med personer fra andre EU-lande, anses at opfylde ovenstående krav til uddannelsesforløb.

Leverandøren opfylder sin forpligtelse ovenfor ved at overføre personer, som ved kontraktens indgåelse eller i løbet af kontraktens udførelse er ansat hos denne, til den udbudte kontrakt.

Leverandøren skal i forbindelse med kontraktens indgåelse udarbejde og fremsende en uddannelsesplan, der redegør for, hvorledes uddannelsesklausulen forventes overholdt. Af planen skal det bl.a. fremgå, hvor mange arbejdstimer, der forventes udført af personer under uddannelse, hvilke typer personer under uddannelse, der forventes beskæftiget, og i hvilke perioder.

Sker der ændringer i uddannelsesplanen, herunder hvis arbejdstimer i henhold til planen ikke kan besættes, er Leverandøren forpligtet til at underrette Ordregiver om de forventede ændringer. Orienteringen fritager ikke Leverandøren for sin forpligtelse, medmindre Leverandøren kan påvise, at det ikke har været muligt at indgå uddannelsesaftaler med det aftalte antal personer.

I kontraktens løbetid redegør Leverandøren løbende for hvordan forpligtelsen opfyldtes. Ordregiver kan kræve, at redegørelsen dokumenteres.**

Hvis Leverandøren ikke overholder sine forpligtelser i henhold til ovenstående, vil dette være at anse som misligholdelse af kontrakten.

Misligholdelse sanktioneres efter dansk rets almindelige regler og kan i yderste konsekvens berettigede kommunen til at hæve kontrakten og kræve erstatning. I tilfælde af at Leverandøren ikke opfylder sine forpligtelser meddeler Ordregiver en frist på 30 arbejdsdage til at få bragt forholdene i orden. Opfylder Leverandøren herefter fortsat ikke sine forpligtelser, sanktioneres dette med bod på [5.000] kr. pr. pr. uge*** pr. manglende person under uddannelse, indtil Leverandøren har dokumenteret, at beskæftigelseskravet er opfyldt.

Noter:

Der bør foretages en konkret vurdering i hver enkelt kontrakt. Dette kan fx ske med udgangspunkt i følgende:

* Ét lærlingeårsværk" svarer til 1924 timer.

Bygherreforeningen har udviklet et omregningstal, der viser, at der bør være ca. 14 pct. lærlingetimer på en byggesag, hvis der skal uddannes flere faglærte, end i dag (2022).

For at nå omkring 14 % lærlingetimer på et byggeri eller renovering skal man regne med 6 lærlingeårsværk pr. 100 mio. kr. af den samlede byggesum inkl. moms.

Krav om én lærling vil udløses ved entreprisenum på ca. 16 mio. kr., men mange kontrakter under 16 mio. kr. vil godt kunne bære én lærling – så foretag en konkret vurdering.

** For bygge- og anlægskontrakter, der udføres i totalentreprise, sker opfølgningen i bygherremødet, og ved øvrige entrepriseformer i byggemødet.

*** Beløb vurderes konkret fra kontrakt til kontrakt.

4 Social klausul*

Leverandør er forpligtet til at sikre, at mindst [x] stillinger, der anvendes til at opfylde denne kontrakt besættes med arbejdstagere som tilhører én eller flere af følgende kategorier: a) langtidsledige, b) personer med nedsat arbejdsevne, b) og/eller c) personer, der tilhører særlige grupper, jf. nedenstående.

- a) som langtidsledige anses personer, der har været ledige i mere end [z] måneder i de sidste [y] år.
- b) ved personer med nedsat arbejdsevne forstås personer under 65 år med varige og væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen.
- c) ved personer fra særlige grupper forstås arbejdstagere, der har været ledige i mere end [z] måneder i de sidste [y] år, og som:
 - kun vanskeligt kan opnå beskæftigelse på normale løn- og arbejdsvilkår,
 - har begrænsninger i arbejdsevnen eller
 - har været ude for ændringer i sine forhold, fx i form af sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør, som bevirker, at vedkommende ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse.

Leverandøren kan ikke opfylde sin forpligtelse til at foretage ansættelser på ovennævnte vilkår ved at overføre medarbejdere, der ved kontraktens indgåelse er ansat hos leverandøren, til den udbudte kontrakt.

Leverandøren kan vælge at besætte ledige stillinger på særlige vilkår med arbejdstagere fra andre EU-lande, som tilhører en persongruppe, der svarer til en af ovennævnte kategorier a), b) eller c.

Hvis leverandøren ikke på egen hånd kan besætte det krævede antal stillinger, med personer, der opfylder kravet, skal leverandøren rette henvendelse til ordregiver og anmode om at få formidlet sådanne arbejdstagere.

Såfremt ordregiver heller ikke kan formidle personer, der opfylder kravet, bortfalder kravet, medmindre ordregiver godkender, at stillingerne midlertidigt besættes med ledige i virksomhedspraktik eller løntilskud formidlet af det lokale jobcenter, som ikke har været ledige i [z] måneder ud af de seneste [y] år, og dette i praksis er muligt.

Leverandøren skal på ordregivers anmodning dokumentere, at kravet om ansættelse af personer, der opfylder kravene ovenfor er opfyldt.

Leverandøren skal meddele ordregiver, hvis en stilling, som skal besættes med en arbejdstager, der opfylder kravene, ikke har kunnet besættes i en periode på mere end [xx] uger.

Hvis Leverandøren ikke overholder sine forpligtelser i henhold til ovenstående, vil dette være at anse som misligholdelse af kontrakten.

Misligholdelse sanktioneres efter dansk rets almindelige regler og kan i yderste konsekvens berettigede kommunen til at hæve kontrakten og kræve erstatning. I tilfælde af at Leverandøren ikke opfylder sine forpligtelser meddeler Ordregiver en frist på 30 arbejdsdage til at få bragt forholdene i orden. Opfylder Leverandøren herefter fortsat ikke sine forpligtelser, sanktioneres dette med bod på [5.000] kr. pr. pr. uge** pr. manglende ansættelse, indtil Leverandøren har dokumenteret, at beskæftigelseskravet er opfyldt.

Noter:

* Den sociale klausul finder ikke anvendelse på kontrakter med kontraktsum på under 5 mio. kr. eller med varighed på under 6 måneder.

** Beløb vurderes konkret fra kontrakt til kontrakt.